

BETÆNKNING**Afgivet af Anlægsudvalget****vedrørende**

**Forslag til: Inatsisartutlov nr. xx af xx. xxx 2020 om ændring af Inatsisartutlov om indhentning af tilbud i bygge- og anlægssektoren.
(Regulering af beløbsgrænser, præcisering af anvendelsesområde, bestemmelser om krav til licitation uden præ-kvalifikation og underhåndsbud, indførelse af forhåndsmeddelelser samt ophævelse af bestemmelser om Klagenævnet for Udbud)
*Naalakkersuisoq for Boliger og Infrastruktur***

Afgivet til forslagets 2. behandling

Udvalget har under behandlingen bestået af:

Medlem af Inatsisartut Justus Hansen, Demokraatit, formand

Medlem af Inatsisartut Aqqaluaq B. Egede, Inuit Ataqatigiit, næstformand

Medlem af Inatsisartut Erik Jensen, Siumut

Medlem af Inatsisartut Nikkulaat Jeremiassen, Siumut

Medlem af Inatsisartut Pele Broberg, Partii Naleraq

Udvalget har efter 1. behandlingen den 7. oktober 2020 under EM2020 gennemgået forslaget.

1. Forslagets indhold og formål

Med nærværende forslag søges der foretaget ændringer i tilbudsloven, så denne tilpasses udviklingen i samfundet. Formålet med loven er at gøre processen ved gennemførelse af udbudsforretninger mere smidig og billigere. Det foreslås blandt andet at give udbydere mulighed for at bekendtgøre en forhåndsmeddelelse om planlagt anlægsarbejde.

Forslaget indebærer også, at beløbsgrænsen for, hvornår der kan indhentes underhåndsbud på et arbejde hæves til 1.500.000 kr. fra de nuværende 500.000 kr. Beløbsgrænsen for arbejder foreslås hævet fra 300.000 kr. til 500.000 kr. Dermed er der ikke pligt til at indhente tilbud på arbejder med en samlet værdi på højst 500.000 kr.

Slutteligt vil forslaget medføre, at klager over licitationer i bygge- og anlægssektoren for fremtiden behandles efter Inatsisartutloven om Klagenævn for Udbud af Offentlige Indkøb.

2. Hørings svar

Forslaget var til høring fra 17. december 2019 til 21. januar 2020. De afgivne hørings svar er vedlagt lovforslaget, hvilket er i overensstemmelse med formkravene opstillet af Inatsisartuts Formandskab.

Udvalget skal hertil bemærke, at Naalakkersuisut den 9. januar blev gjort opmærksom på, at ikke alle relevante høringsparter havde modtaget hørings materialet. Af denne grund blev følgende inviteret til at afgive høring i perioden 9. januar – 21. januar 2020:

- INI A/S
- Mittarfeqarfiit
- Nukissiorfiit
- Iserit A/S
- Nuuk City Development A/S
- Royal Greenland A/S
- Tele Greenland A/S

Udvalget skal indledningsvist bemærke, at det er positivt, at Naalakkersuisut fremsendte hørings materialet til de glemte høringsparter. Høringsrunder tjener flere formål, hvoraf et væsentligt er at inddrage den viden og de erfaringer, som myndigheder, institutioner og organisationer sidder inde med på deres forskellige arbejdsområder. Af denne grund er det væsentligt, at der til enhver tid sikres en reel og rimelig høring.

Udvalget tager det til efterretning, at Naalakkersuisut ved nærværende lovforslag ikke valgte at forlænge høringsperioden med henvisning til forholdet mellem ulemperne ved en forsinkelse af lovforslaget og ulemperne for de høringsparter, som var underlagt en kortere høringsperiode.

3. Spørgsmål

Udvalget har til brug for udvalgets behandling af forslaget anmodet Naalakkersuisoq for Boliger og Infrastruktur om at besvare en række spørgsmål. Kopi af udvalgets spørgsmål og Naalakkersuisoq for Boliger og Infrastrukturs besvarelse er vedlagt nærværende betænkning som bilag 1 og bilag 2.

Spørgsmålene i bilag 1 søgte at afdække tre forhold. Udvalget spurgte til hvorledes alle relevante høringsparter var blevet inddraget i høring og hvordan dette var forløbet. Herudover spurgte udvalget til en nærmere definition af anvendte begreber i forslaget. Slutteligt spurgte udvalget til konsekvenser ved brug af begrænset licitation.

Spørgsmålene i bilag 2 spurgte udvalget nærmere ind til forholdene vedrørende brug af begrænset licitation. Disse spørgsmål fokuserede på brugen af forhåndsmeddelelse og ligebehandling af tilbudsgivere.

4. Udvalgets behandling af forslaget

Udvalget noterer sig, at forslaget under førstebehandling fik en overvejende positiv modtagelse.

Udvalget konstaterer, at forslaget har til hensigt at smidiggøre processen for indhentning af tilbud, ved blandt andet indføre muligheden for udbydere om at bekendtgøre en forhåndsmeddelelse om forestående anlægsarbejde. Denne hensigt finder udvalget tilfredsstillende. Udvalget har i sin behandling af forslaget haft betænkeligheder ved hvorledes ligebehandlingen af tilbudsgivere sikres ved forhåndsmeddelelse. Dette behandles i afsnit 4.3.

Udvalget er tilfredse med, at de kommunale selskaber, hvor en kommune har bestemmende indflydelse, nu omfattes af loven. Af de to kommunale høringssvar fremgår det, at der udtrykkes støtte til denne tilføjes.

4.1. Begrebsafklaring

Udvalget konstaterer, at der i loven bruges begreber, som kan fortolkes forskelligt. Dette vedrører særligt § 13, stk. 2:

*”Stk. 2. Begrænset licitation kan videre gennemføres uden forudgående prækvalifikation, når de geografiske forhold medfører, at alene lokale **entreprenører** påregnes at afgive tilbud, og når den begrænsede licitation har været indkaldt efter § 25 a, stk. 4.”*

(Udvalget fremhævning)

4.1.1. Lokale og udefrakommende entreprenører:

Udvalget har fremsendt spørgsmål til Naalakkersuisoq for Boliger og Infrastruktur, for at udrede eventuelle tvivl herom. I svarene oplyser Naalakkersuisut, at en lokal entreprenør defineres ved:

”I lovforslaget er en entreprenør, der har sin naturlige tilknytning til og sit daglige virkefelt inden for en given lokalitet, det vil sige en by med omliggende bygder, er i udgangspunktet lokal.”

I samme svarskrivelse defineres en udefrakommende entreprenør ved:

”Ved udefrakommende entreprenører er der i de lovtekniske bemærkninger blot tænkt på entreprenører, der ikke er fra lokalområdet. En udefrakommende entreprenør er altså her at opfatte som en udenbys entreprenør til forskel fra den lokale entreprenør, der har hjemme i den by (med omliggende bygder), som er aktuel for den bygge- eller anlægsopgave, der skal løses.”

På baggrund af ovenstående finder udvalget, at der er tilpas klarhed omkring hvilke entreprenører forslagets § 13, stk. 2. refererer til.

4.1.2. Geografiske forhold

Naalakkersuisut oplyser ligeledes hvad betegnelsen 'geografiske forhold' dækker over og hvordan de geografiske forhold indvirker på muligheden for gennemførelse af begrænset licitation:

"Med de geografiske forhold beskrives sædvanligvis både de almene og særlige forhold, der kendetegner et givet område. I lovforslaget vil det typisk være de markeds- og konkurrencemæssige forhold blandt håndværks- og entreprenørvirksomheder, som råder i det aktuelle lokalområde, der sigtes til. Andre geografiske forhold, som er specielle for stedet, hvor et bygge- eller anlægsprojekt agtes gennemført, og som har betydning for entreprenørens udførelse af arbejdet kan naturligvis også spille ind."

På baggrund af ovenstående finder udvalget, at begreberne er tilstrækkeligt afklaret.

4.2. Underhåndsbud

Det er udvalgets forståelse, at det administrative arbejde lettes med forslagets § 20 stk. 1, nr. 4, da det med bestemmelsen bliver muligt at indhente underhåndsbud, hvis højst 3 bestemte virksomheder har praktisk mulighed for at udføre bygge- og anlægsarbejdet. Udvalget anser det som positivt, at mindre anlægsopgaver ikke nødvendigvis skal sendes i udbud, og at man derved kan spare det offentlige for udgifter hertil.

Udvalget finder desuden, at yderdistrikterne stilles bedre på baggrund ovenstående og forøgelsen af grænsen for hvornår, der må indhentes underhåndsbud. Denne forøges fra 500.000 kr. til 1.500.000 kr.

4.3. Begrænset licitation

Udvalget forstår muligheden for anvendelse af begrænset licitation uden prækvalifikationsfase i henhold til forslagets § 13 stk. 2, som en mulig udvej for udbyderen til kun at indbyde bestemte entreprenører til licitation, når det anses for overvejende sandsynligt, at geografiske forhold indebærer, at kun bestemte entreprenører har mulighed for at byde på opgaven. Bestemmelsen er betinget af, at der bekendtgøres en forhåndsmeddelelse efter § 25 a, stk. 4, som således opfylder tilbudslovens krav om, at arbejdet generelt skal udbydes offentligt.

Med bestemmelsen gives adgang til en forenklet udbudsproces på steder, hvor det på forhånd er givet, at konkurrencen ikke er stor. Udvalget skal i den forbindelse påpege, at udvælgelseskriteriet for licitationen fortsat bør være den laveste pris, eller det mest fordelagtige bud, samt at kvalitet bør indgå i vurderingen af tilbud.

4.3.1 Konsekvenser ved brug af begrænset licitation.

I udvalgets behandling af forslaget har der været fokus på at sikre, at virksomhederne ikke oplever forringede vilkår ved brug af begrænset licitation, som følge af forslagets nr. 4, vedrørende lovens § 13. I dette arbejde har udvalget anmodet Naalakkersuisoq for Boliger og Infrastruktur om at beskrive konsekvenserne ved brugen af begrænset licitation. Svarene fremgår af bilag 1. Heri oplyser Naalakkersuisut:

“For virksomhederne som tilbudsgivere har det ingen umiddelbar betydning, at der efter lovforslaget gives mulighed for at gøre brug af begrænset licitation uden en forudgående offentlig prækvalifikation, når blot udbyderen iagttager kravet om forhåndsmeddelelse, jævnfør forslagets nr. 6. [...] Det er ikke hensigten med forslaget at skabe en ny eller udvidet adgang til at gennemføre begrænset udbud uden prækvalifikation eller indhente underhåndsbud.

Bestemmelsen i forslagets nr. 4 (ændring af § 13, stk. 2) har til formål at give mulighed for at anvende begrænset licitation uden forudgående prækvalifikation, når det anses for overvejende sandsynligt, at geografiske forhold indebærer, at kun bestemte entreprenører – som hovedregel lokale entreprenører – har mulighed for at udføre opgaven.

Denne form for begrænset udbud (uden prækvalifikation) og underhåndstilbud kan efter forslaget kun gennemføres, når der har været en forudgående forhåndsmeddelelse derom. Meningen med forhåndsmeddelelsen er altså at skabe transparens, og hertil skal det understreges, at der er klageadgang.”

På baggrund af Naalakkersuisuts besvarelse er udvalget af den opfattelse, at der ved den udvidede mulighed for begrænset licitation sikres en smidigere udbudsproces, som i højere grad tilpasses vilkårene i vores samfund.

Udvalget har i sin behandling været bekymrede for, hvorledes muligheden for forhåndsmeddelelse sikrer en ligebehandling af tilbudsgivere i situationer, hvor der er givet forhåndsmeddelelse. Heri har udvalget søgt at behandle to forhold; hvorvidt potentielle tilbudsgivere kan sikres muligheden for at afgive bud og hvorledes tilbudsgiveres klageadgang er sikret. Dette behandles nærmere i nedenstående.

4.3.2. Mulighed for afgivelse af bud efter forhåndsmeddelelse

På baggrund af høringssvaret afgivet af Grønlands Erhverv (GE) har udvalget fundet det nødvendigt at afdække hvorledes tilbudsgivere stilles i en udbudsproces, hvor der anvendes forhåndsmeddelelser. I høringssvaret angiver Grønlands Erhverv, at:

”Det er GE’s vurdering, at en tilkendegivelse, jf. § 25 a, stk. 5, om interesse for at afgive et tilbud, ikke er tilstrækkeligt grundlag til at afvise en potentiel

tilbudsgiver. Det bør på den baggrund overvejes, om ikke alle, der har vidst interesse, også skal have retskrav på at afgive tilbud.”

Udvalget har på denne baggrund fremsendt spørgsmål til Naalakkersuisoq for Boliger og Infrastruktur for at afdække, hvorvidt der i forslaget kan indarbejdes et retskrav på at afgivning af tilbud for potentielle tilbudsgivere efter forhåndsmeddelelse. Disse spørgsmål og tilhørende svar fremgår af bilag 2.

Naalakkersuisoq for Boliger og Infrastruktur er af den opfattelse, at et sådan retskrav om budafgivelse vil betyde, at potentielt interesserede tilbudsgivere vil undlade at melde deres interesse ved forhåndsmeddelelse. Hertil angives det, at der ved offentlige udbud stilles betingelser for den bydendes økonomiske soliditet og gæld til det offentlige. Naalakkersuisoq for Boliger og Infrastruktur angiver, at hvis retskrav om budgivning indarbejdes i lovgivningen vil det medføre, at interesserede tilbudsgivere skal kunne medsende dels:

- en erklæring fra Skattestyrelsen, der dokumenterer, at de ikke har væsentlig gæld til det offentlige, dels
- en erklæring fra bank- eller pengeinstitut hvorefter den pågældende vurderes at være i stand til at stille garanti for opgavens gennemførelse.

Naalakkersuisoq for Boliger og Infrastruktur angiver ligeledes, at:

”[...] et sådant retskrav ikke ses at være i fuld overensstemmelse med de principper, der er bærende for underhåndsbud og begrænset licitation uden prækvalifikation i de eksisterende regler.”

Udvalget er af den opfattelse, at indførelsen af et sådant retskrav vil øge det arbejde, som potentielle tilbudsgivere vil opleve ved forhåndsmeddelelse. Udvalget finder, at dette står i modsætning til forslagets hensigt om at smidiggøre udbudsprocesser.

4.3.3. Klageadgang for potentielle tilbudsgivere

Udvalget har under behandlingen af nærværende forslag haft en bekymring ved, at potentielle tilbudsgivere ikke nødvendigvis får kendskab til, at der afgives bud og efterfølgende indgås kontrakt efter forhåndsmeddelelser er afgivet.

Naalakkersuisoq for Boliger og Infrastruktur er af den opfattelse, at proceduren med forhåndsmeddelelse forbedrer de muligheder, som interesserede tilbudsgivere har for at holde sig orienteret om udbuddets forløb.

Udvalget anerkender, at forslaget generelt set udvider klageadgangen, da det sikres, at der også er mulighed for klageadgang ved selve forhåndsmeddelelsen.

5. Forslagets økonomiske og administrative konsekvenser

De økonomiske og administrative konsekvenser ved forslaget realisering er beskrevet under forslaget almindelige bemærkninger. Det er her anført, at forslaget ikke umiddelbart har økonomiske og administrative konsekvenser for det offentlige, erhvervslivet og borgerne. Overordnet skønnes det, at den generelle smidiggørelse af udbudsprocessen vil være til fordel for det offentlige og erhvervslivet.

6. Udvalgets indstillinger

- Et flertal i udvalget bestående af Siumut, Demokraatit og Partii Naleraq indstiller forslaget til vedtagelse.
- Et mindretal i udvalget bestående af Inuit Ataqatigiit indstiller forslaget til forkastelse

Udvalget indstiller, at forslaget henvises til behandling i udvalget før tredjebehandlingen.

Med disse bemærkninger, og med den i betænkningen anførte forståelse, skal udvalget overgive forslaget til 2. behandling.

Justus Hansen
Formand

Aqqaluaq B. Egede
Næstformand

Erik Jensen

Nikkulaat Jeremiassen

Pele Broberg